

Draga i mnogo poštovana braćo! U današnjoj hutbi, u ovom kako Poslanik alejhiselam kaže "povećanom i najboljem danu u sedmici, danu vjerničkog skupa", danu nasihata, kratko ćemo se osvrnuti na temu davanja u ime Allaha, koju smo naslovili sa

ISKRENO I DRAGA SRCA ALLAHU ZAJAM DATI

"Ko će Allahu drage volje zajam dati, da bi mu ga On mnogostruko vratio, a uz to i nagradu plemenitu dobio." - Kur'an, El-Hadid / Gvožđe, ajet 11.-

Čuvši iz usta Poslanika a.s. riječi ovog ajeta Ebu Dahdal sav uzbuđen upita Allahovog Poslanika saws: "Je li to Allah od nas traži zajam?"

"Da, o Ebu Dahdal!" reče Poslanik a.s., a on će na ovo:

"Daj mi svoju ruku Allahov Poslaniče a.s." i pošto Poslanik pruži svoju ruku Ebu Dahdal položi svoju ruku u njegovu i svečano reče:

"Evo, ja mome Gospodaru, kao zajam dajem svoj palmovik!" A to bijaše prelijepa plantaža palmi sa više od 600 stabala o čemu je obavijestio i svoju ženu zovnuvši je i rekavši joj:

"Svoj palmovik darovao sam za jednu palmu u Džennetu!" Na ovo mu plemenita supruga odgovori: "O, Ebu Dahdal! Danas si imao uspješnu trgovinu!", i potom ona sa djecom napusti palmovik u kojem su kao porodica živjeli. (Prema: Tefsir Ibn Kesir)

U nama, koji smo, ovo upravo čuli porađaju se pitanja prvenstveno ove vrste: "Zašto je on svoj ogromne vrijednosti palmovik, bez razmišljanja, u jednom trenutku dao, a on mu je izvor opskrbe od koje preživljava? Od čega će on i porodica poslije nastaviti živjeti?!" Edu Dahdala, ovakva pitanja zaista nisu mučila. Bilo je i njemu i porodici njegovoj važno da je Gospodar sa njime i porodicom njegovom zadovoljan.

Ali, on je bio radin, čestit i prije svega on i njegova porodica iskreno i draga srca bili su predani Allahu džellešanuhu i nimalo se nisu bojali za život i nafaku, i još osim ovoga, malo poslije, Ebu Dahdal je, junački boreći se, preselio kao šehid Uhuda.

Bilo je to zaista vrijeme najboljih, onih koji su živjeli po Kur'anskoj maksimi "*semi'na ve e'atana!*" - "*Čusmo i pokoravamo se!*"

Zašto, mi danas, nama o ovoj temi govorimo? Na ovo nas je ponukalo najmanje dvoje:

Prvo, to da je Poslanik a.s., a naš uzor, bio poznat kao najdarežljiviji čovjek, a tokom ramazana, kada je neprestano bio u društvu sa Kur'anom i Džibrili-Eminom, on je bio još darežljiviji. "*Bio je darežljiviji od vjetra koji kišu donosi*" kako to prenosi Ibn Abbas, a bilježi Buhari;

i drugo, već dugo, među nama istaknuta je slabost i naš grijeh koji rađa i umnaža druge grijehove, a taj je pretjerana vezanost uz blaga ovoga svijeta i posebno novac!?, upravo kao da nam ovo nije dato tek na kratku i privremenu uslugu nego kao da je u pitanju vječnost.

Poznato nam je da je novac jedna naročita vrsta robe kojom se mogu priskrbiti druge robe i usluge. On je obračunska jedinica, mjera koja u sebi ima pohranjenu vrijednost. Novcem kao sredstvom čovjek ostvaruje materijalne i nematerijalne potrebe rješavajući neophodno, a onda kada je novca nešto više on ispunjava i naše želje i naše snove. Međutim, nikada se dopustiti ne smije da ta ljubav spram novca nadiđe mjeru platežnog sredstva, jer kada novac postane sam sebi cilj i svrha, tada nastaju veliki problemi sa nesagledivo ružnim posljedicama.

U čovjeku počinje da slabi čovjekoljubivost a nasuprot njoj jačaju zgrtalačka strast i potrošački mentalitet koji se odlikuju po tome što se neprestano i sve više zahtijeva rada, da bi se priskrbilo više i više, a s njime materijalnoga koje se kupuje, gomila, sebi i za sebe, potom se to isto odstranjuje od sebe, baca i ponovno u krugu: rad, novac, trošenje. Rad prestaje biti užitek on postaje pomama za radom jer u suštini to je pomama za novcem za kojim žudimo, a uz to, u istoj mjeri jačaju škrtost i

sebičnost. Nastaje jedna nova filozofija novca koji se dovodi do veoma visokog nivoa, kod mnogih on postaje fetiš, idol preko kojeg čovjek ispunjava svoje želje i svoje snove kojih je sve više, a dušu svoju osiromašuje a da toga nije svjestan.

Evo, vidite braćo moja, ja podižem i pokazujem vam ovu novčanicu označenu kao vrijednost pedest jedinica dinara, marki, eura, dolara. Pod pretpostavkom da svi mi ovdje u džamiji novac trošimo na dozvoljeno, mi ćemo sa ovom novčanicom podmiriti moguće potrebu svoga stomaka, ili odjenuti se, eventualno obući. Učinit ćemo to onako kako i sam Poslanik a.s. veli pa kaže: *"Ti od ovoga svijeta imaš samo ono što pojedješ i to prođe kroz tebe. Ili ono što obučeš pa to pohabaš. To pripada tebi!"* Ovu novčanicu kada upotrijebimo kao trošenje na sebe, svoju porodicu, prijatelje, to je označeno kao sevab - dobro djelo i sadaka koje Allah voli i koje On nagrađuje i to je bez sumnje plemenito i kod Allaha cijenjeno. Ali tu, sa ovim zadovoljenim potrebama i Allahovom nagradom okončava ova novčanica, halalom stečena i zarađena, svoj put.

Međutim, mi ovoj novčanici možemo udahnuti novi život. Možemo produžiti njeno trajanje, promijeniti njen oblik i pretvoriti je u neprekidno-obnavljajuću vrijednost koja nam neprekidno donosi dobit, a to je kada ti *"dadneš od sebe trajnu sadaku, što vječito traje!"* s kojim riječima Allahov Poslanik a.s. završava ovaj hadis. (Buhari)

Šta mi skretanjem pažnje na ovo želimo postići?

To je prvenstveno podsjećanje i podsticanje na davanje u ime Allaha. Sadaka nije prosto milostinja, milodar. Ona je nešto više. Sadaka u svom etimološkom značenju označava: ono što je odista pravo, istinski dobar čin, istinito, iskreno, potvrda i dokaz. Poslanik a.s. veli: *"Sadaka je dokaz!"* Njome, mi zaista, dokazujemo da smo odlučni i do kraja istrajni na putu islama. Sadakom kojom iz imetka izdvajamo iskreno i nesebično mi pomažemo drugome, zajednici, društvu, ali i pomažemo i samima sebi jer lomimo okove materijalizacije koja nas stišće, zatvara i veže jedino za zemlju i sve što je na njoj. Svaki put kada mi vjernici, vidimo nekoga da troši na putu Allahovom, u nama se javlja osjećaj pozitivne, pohvalne zavisti sa upitom: "Zašto i ja nisam poput ovoga brata, poput ove sestre?" i to pogotovo kod onih koji također imaju, a još nisu dosegli tako veliki stupanj u svojoj vjeri da se velikodušno odriču od onoga što im je drago u ime viših potreba i ciljeva.

Navika davanja, to nikako nije lahak put. To se postiže neprekidnom vezom sa Kur'anom i Sunnetom, stalnim podsticanjem na davanje, odgojem i vježbom davanja kroz cio život, već od ranog djetinjstva. Muhammed a.s. je značajno povišenim glasom podsjećao na opasnost od podpadanja pod ropstvo imetka i užitaka govoreći: *"Propao je rob dirhema! Propao je rob dinara! Propao je rob kadife i crnoprubljenih ogrtača! Propao je rob žene!..."* (Buharija) Poslanik a.s. neprekidno ističe to "rob" kao oznaku za one koji su potpali ne više pod utjecaj nego pod vlast i robuju drugome sem Allahu!? Eto, zato su oni propali!

Ebu Zerra r.a. Allahov Poslanik ovako je posavjetovao: *"O, Ebu Zerre, dobro upravljaj lađom kojom ploviš jer more je veoma duboko! I opskrbi se dobro sa svim onim što ti je potrebno za put, jer ovaj put je dalek!"* (El-Makdisi)

Mi smo putnici na dalekom putovanju, u lađi na debelom moru. Kurs njenog kretanja je susret sa Allahom i odgovornost pred Njim na drugome svijetu, na Ahiretu za koji moramo biti dobro pripremljeni, dobro opskrbljeni. Naša ramazanska opskrba osim zikra, namaza, posta, učenja Kur'ana i dova, tiče se i naših izdvajanja za vakuf, za zekat, za sadekatul-fitr, za učešće naše u akciji pomoći stipendiranja potrebnih đaka i studenata. Sve ovo unesimo u našu lađu spasa, budimo uspješni moreplovci, sačuvajmo dragocjeni teret lađe i bogato opskrbljeni uplovimo u luku vječnosti, u milost Allahovu džellešanuhu! Amin!

Ishak Alešević, imam